

МОНІТОРИНГ
ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ НТУ «ХП»
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
«ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
за 2024 р.

У грудні 2024 р. проведено анкетування здобувачів вищої освіти, результати якого оформлені в аналітичній довідці.

Респондентами анкетування були аспіранти, які навчаються за освітньо-науковою програмою: «Історія науки та українознавство» і викладачі, які забезпечують навчання.

В опитуванні взяли участь 20 аспірантів. Анкетування було анонімне.

Анкета «Моніторинг якості організації навчання в аспірантурі» включала 11 питань:

1. Як Ви в цілому оцінюєте якість навчання в аспірантурі. Результати узагальнено у таблицю 1.

Таблиця 1 – Задоволеність здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Повністю задоволений	20 осіб (100 %)
Частково задоволений	–
Незадоволений	–
Не визначився в оцінці	–

Анкетування показало, що 20 здобувачів вищої освіти (100 %) повністю задоволені якістю навчання в аспірантурі.

2. «Чи завжди Ви?» здобувачам пропонувалось відповісти «ТАК» або «НІ» на наступний перелік факторів:

Таблиця 2 – Задоволеність здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Не пропускаєте заняття без поважних причин	так – 20 осіб (100 %)
Своєчасно виконуєте індивідуальний план	так – 20 осіб (100 %)
Своєчасно звітуєте, атестуєтесь	так – 19 осіб (95 %) ні – 1 (5 %)

Всі опитані аспіранти є зразковими у навчанні, а саме: не пропускають занять без поважних причин та своєчасно виконують індивідуальний план – 20 осіб (100 %) і майже всі своєчасно звітують, атестуються – 19 осіб (95 %).

Узагальнені результати опитування наведені на рис. 1.

Рисунок 1.

3. Як Ви в цілому задоволені керівництвом свого наукового керівника:

Таблиця 3 – Задоволеність здобувачів вищої освіти керівництвом в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Повністю задоволений	20 осіб (100 %)
Частково задоволений	0 (0 %)
Незадоволений	–

Опитування аспірантів показали, що 20 задоволені керівництвом свого наукового керівника – 100 %.

4. Чи надає допомогу науковий керівник необхідну допомогу в наступних діях або заходах:

Таблиця 4 – Задоволеність здобувачів вищої освіти допомогою від наукового керівника в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Обговорення стану дисертації	так – 20 осіб (100 %)
Проведення власних наукових досліджень	так – 20 осіб (100 %)
Написання наукових публікацій	так – 20 осіб (100 %)
Підготовка до виступу на конференціях	так – 20 осіб (100 %)

Враховуючи отримані результати слід зазначити, що наукові керівники допомагають аспірантам в таких заходах, як: обговорення стану дисертації; проведення власних наукових досліджень; написання наукових публікацій; підготовка до виступу на конференціях.

Узагальнені результати представлені на рис. 2.

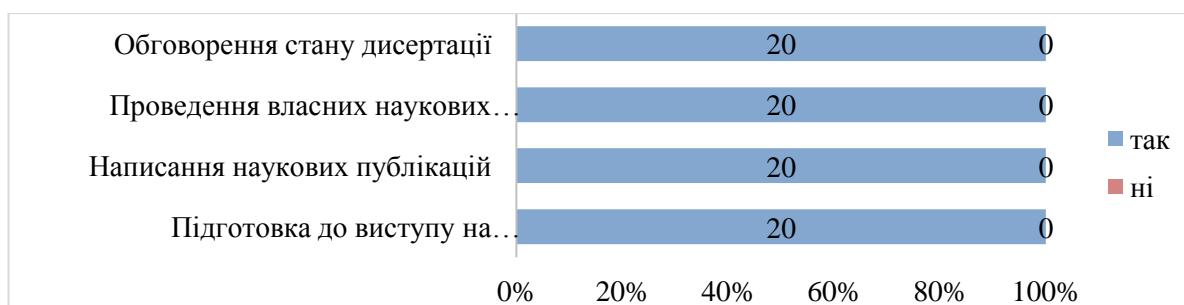

Рисунок 2.

5. У яких заходах Ви брали участь: дослідницьких проєктах, конференціях, семінарах, симпозіумах, міжнародна мобільність (стажування), інше (вказіть). Потрібно відповісти «ТАК» або «НІ».

Таблиця 5 – Наукові заходи аспірантів НТУ «ХПІ» за ОНП «Історія науки та українознавство»

Заходи	Результати анкетування
Дослідницькі проєкти	так – 16 осіб (80 %)
Конференції	так – 20 осіб (100 %)
Семінари	так – 20 осіб (100 %)
Симпозіуми	–
Міжнародна мобільність	–
Інше (вказіть)	так – 2 особи (10 %)

Шістнадцять учасників опитування (80 %) беруть участь у дослідницьких проєктах, всі аспіранти беруть участь в конференціях та семінарах. Дві особи брали участь у проєкті DAAD, Ганноверського університету імені Лейбніца «Відкриті освітні ресурси з Україною», за темою «Україна цифрова: забезпечення академічного успіху під час кризи» (онлайн).

Узагальнені результати представлені на рис. 3.

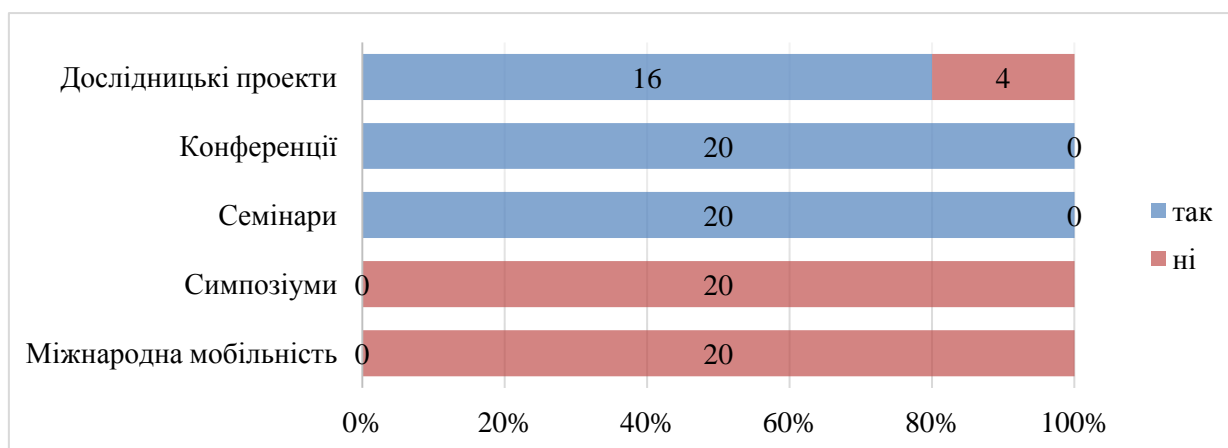

Рисунок 3.

6. Перелічити фактори, які мотивують Вас до самостійної роботи:

Таблиця 6 – Фактори, що мотивують здобувачів вищої освіти до самостійної роботи під час навчання в аспірантурі НТУ

Фактори	Результати анкетування
Збільшення об'єму знань	так – 17 осіб (85 %)
Новизна та зацікавленість матеріалу	так – 20 осіб (100 %)
Розуміння важливості та значення матеріалу	так – 18 осіб (90 %)
Інше (вказіть)	

Більшість аспірантів (17 з 20) вважають, що стимулює до самостійної роботи збільшення об'єму знань, крім того новизна матеріалу і зацікавленість аспіранта в ньому та розуміння важливості та значення матеріалу це ще важливі фактори мотивації до самостійної роботи (рис. 4).

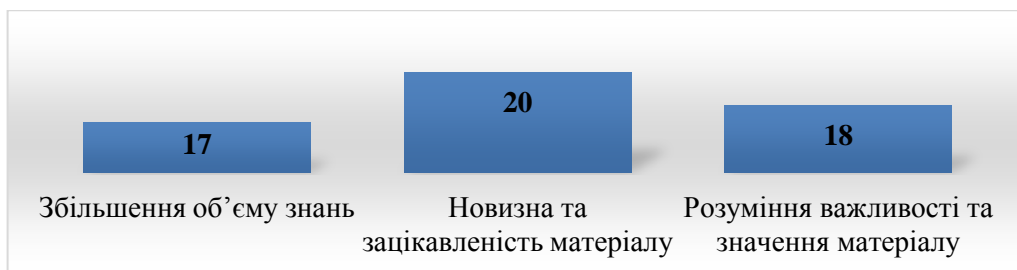

Рисунок 4.

7. Укажіть причини вибору навчання в аспірантурі НТУ "ХПІ"

Таблиця 7 – Причини вибору аспірантури здобувачами вищої освіти, які навчаються в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство».

Причини	Результати анкетування
Вже навчався в цьому університеті	9 осіб (45 %)
Щоб отримати більш високий рівень кваліфікації	17 осіб (85 %)
Рекомендували	9 осіб (45 %)
Навчання відповідає моїм очікуванням	18 осіб (90 %)
Випускники мають привабливу перспективу	8 осіб (40 %)
Інше (вказіть)	–

Одержані результати вказують на те, що важливою причиною вибору навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» стала можливість отримати більш високий рівень кваліфікації – 17 осіб. На вибір навчального закладу вплинула надана рекомендація та попереднє навчання в університеті – 9 осіб (45 %). Навчання відповідає їх очікуванням – 18 (90 %). Випускники мають привабливу перспективу – 8 осіб (40 %). Узагальнені результати представлені на рис. 5.

Рисунок 5.

8. Чи знаєте Ви, що Ваше навчання відбувається у відповідності до затвердженої освітньо-наукової програми, і яка її ціль?

Таблиця 8 – Поінформованість здобувачів вищої освіти щодо навчання за затвердженою ОНП «Історія науки та українознавство» та її цілі

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	20 осіб (100 %)
НІ	–

Отримані результати свідчать про те, що всі аспіранти поінформовані про їхнє навчання за чинною ОНП та обізнані з її метою.

9. Як Ви оцінюєте достатність обсягу часу, що виділяється на вивчення навчальних дисциплін:

Таблиця 9 – Достатність часу на вивчення дисциплін здобувачів вищої освіти за затвердженою ОНП «Історія науки та українознавство»

Варіанти відповіді	Результати анкетування
Достатній	17 осіб (85 %)
Більш ніж достатній	3 особи (15 %)
Не цілком достатній	–

17 опитаних аспірантів (85 %) вважають, що обсяг часу на вивчення навчальних дисциплін є достатнім, 3 (15 %) – більш ніж достатнім.

10. Які проблеми якості організації навчання потребують вирішення:

Таблиця 10 – Проблеми якості організації навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Перелік проблем якості організації навчання	Результати опитування
Стан дослідницьких лабораторій	3 особи (15 %)
Мобільність	7 осіб (35 %)
Одержання неформальної освіти	2 особи (10 %)
Можливість росту як майбутнього освітньо-наукового працівника	3 особи (15 %)
Урахування стейкхолдерів	–
Забезпечення методично-науковою літературою	–
Інше (вказіть) <i>не бачу таких проблем</i>	8 осіб (40 %)

Узагальнені результати представлені на рис. 6.

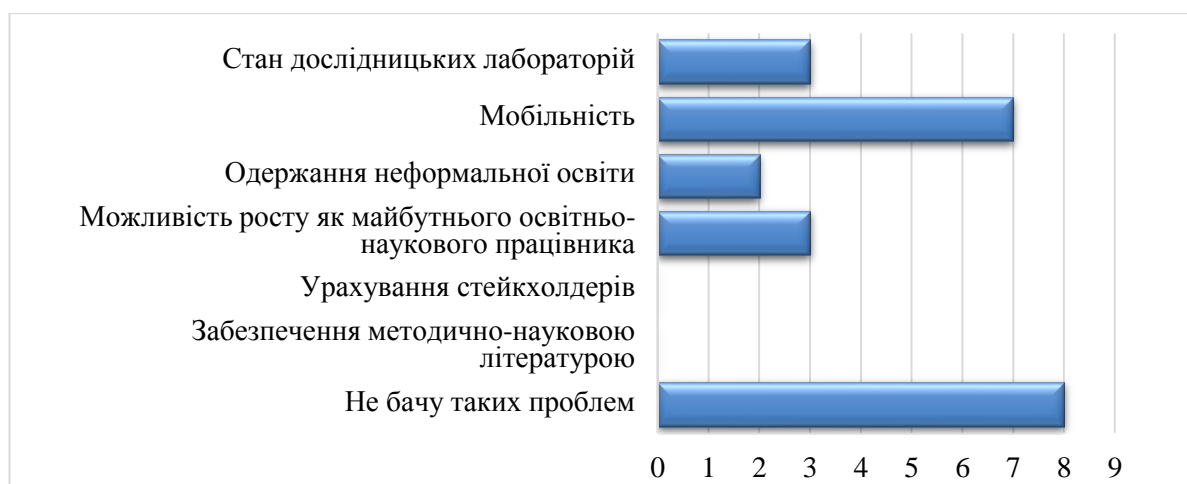

Рисунок 6.

11. Ваші пропозиції щодо покращення організації навчального процесу в аспірантурі:

Отже, здобувачі освіти задоволені організацією навчання в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство». Викладачі завжди готові надати консультацію, достатньо цікаві дисципліни, тому все максимально влаштовує. Науковий керівник допомагає в організації та роботі з джерелами.

Як побажання варто розглянути пропозицію, отримувати документи, які підтверджують навчання в аспірантурі в «Дії».

Мало часу на написання дисертаційної роботи, важко поєднувати заняття, підготовку тез доповідей, статей, практик з написанням самої роботи, особливе коли навчаєшся на вечірній формі, бо треба ще й працювати.

Гарант ОНП
«Історія науки та
українознавство»
21.01.2025 р.

д.і.н., професор Олена ТВЕРИТНИКОВА

**МОНІТОРИНГ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АСПІРАНТІВ НТУ «ХПІ»
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
032 «ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ЗА 2024 РІК**

Опитування здобувачів вищої освіти здійснювалось з метою оцінювання забезпечення освітньо-наукової програми «Історія науки та українознавство» матеріально-технічними та навчально-методичними ресурсами. Анкетування проводилось шляхом опитування протягом у грудні 2024 р. В опитуванні взяли участь 20 осіб. Аспіранти мали оцінити доступність підручників, монографій, методичні матеріали в електронній та друкованій формі; комп'ютерне забезпечення освітнього процесу; роботу бібліотеки.

1. На перше питання: **«Чи доступні Вам підручники, монографії й інші методичні матеріали в електронній та друкованій формі?»** здобувачам пропонувалось відповісти «ТАК» або «НІ». Результати опитування представлені у табл. 1.

Таблиця 1 – Доступність аспірантам підручників, монографій й інших методичних матеріалів в електронній та друкованій формі

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	19 осіб (95 %)
НІ	1 особа (5 %)

Таким чином 19 (95 %) з 20 опитаних аспірантів вважають, що підручники, монографії й інші методичні матеріали є цілком доступними в електронній та друкованій формі.

2. Результати анкетування з питання: **«Чи задоволені Ви комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу?»** відображені у табл. 2.

Таблиця 2 – Задоволеність здобувачів вищої освіти комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	20 осіб (100 %)
НІ	0 (0 %)

Результати проведеного аналізу свідчать про те, 20 (100 %) задоволені комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу.

3. Щодо третього питання: «Чи задоволені Ви роботою бібліотеки?» результати наведені у табл. 3.

Таблиця 3 – Задоволеність здобувачів вищої освіти роботою бібліотеки НТУ «ХП»

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Задоволений	17 осіб (85 %)
В більшості	3 осіб (15 %)
Не в повній мірі	0
Незадоволений	0

Враховуючи отримані результати, слід зазначити, що здобувачі освіти задоволені роботою бібліотеки.

У **четвертому питанні** аспірантам запропонували надати пропозиції щодо покращення матеріально-технічного забезпечення освітньо-наукової діяльності.

Були надані такі пропозиції, як робота архіву і бібліотеки потребує повної цифровізації, наразі більшість справ та літератури не доступні в онлайн форматі; більше уваги приділяти світовому досвіду шляхом обміну інформацією;

Пропозицій не маю, так як керівництво робить усе, щоб покращити умови навчання.

Наразі, в умовах воєнного стану, важко внести якісь реальні пропозиції щодо покращення матеріального забезпечення.

Підсумовуючи, можна зробити загальний висновок – матеріальне забезпечення освітньо-наукової діяльності, що надається НТУ «ХП», характеризується достатньо високим рівнем і задовольняє більшість опитаних.

Гарант ОНП
«Історія науки та
українознавство»

д.і.н., професор Олена ТВЕРИТНИКОВА

21.01.2025 р.

МОНІТОРИНГ
ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ НТУ «ХП»
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
032 «ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ОЧІКУВАННЯМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА 2024 РІК

Важливим напрямом анкетування є виявлення проблем, що виникають під час освітньо-наукового процесу підготовки аспірантів за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство» з метою їх усунення. Висновки результатів проведених досліджень можуть бути покладені в основу подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньо-наукової діяльності підготовки докторів філософії. Анкетування щодо відповідності якості навчання в аспірантурі очікуванням науково-педагогічних працівників проводилось протягом грудня 2024 р. В опитуванні взяли участь 10 осіб. Анкета складалася з 4 питань.

1. Перше питання анкети присвячене задоволеності науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами.

Результати опитування представлені у табл. 1.

На перше питання всі науково-педагогічні працівники дали позитивну відповідь – 100 %, задоволені відвідуванням занять аспірантами, частково задоволених, не задоволених немає. Результати узагальнено у таблицю 1.

Таблиця 1 – Задоволеність науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Повністю задоволені	7	70 %
2	Частково задоволені	3	30 %
3	Не задоволені	–	

2. Друге питання науково-педагогічним працівникам: «На Вашу думку, які виникають труднощі в аспірантів у ході виконання самостійної роботи?», пропонувалось внести свої варіанти відповіді.

У результаті було виокремлено основні зауваження, а саме: обмежений доступ до інформації, зокрема закриті архіви; роботу сповільнює воєнний стан, оскільки виникають труднощі з доступом до архівів, музеїв, бібліотек; більшість історичних джерел в Україні не оцифровані, що ускладнює процес виконання аспірантами самостійної роботи. Дистанційний режим теж накладає певні труднощі і потребує більшої самоорганізації і дисципліни у ході навчання, тому і виникають певні труднощі з тайм-менеджментом. Складності у періоди відключення електроенергії – зникає Інтернет, що впливає на можливість самостійно працювати з інтернет-джерелами.

Через різну базову освіту, яку мають аспіранти, виникають проблеми, пов'язані із розумінням теоретико-методологічної бази історичної науки та вмінням грамотно здійснювати критику історичних джерел.

Результати наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 – Труднощі, що виникають в аспірантів у ході виконання самостійної роботи

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Обмежений доступ до інформації: не всі документи та наукова література мають електронні версії, закриті архіви	5	50 %
2	Вміння самостійно працювати з науковою літературою, аналізувати, узагальнювати інформацію, робити висновки	3	30 %
3	Відсутність академічної мобільності	5	50 %
4	Відключення електроенергії	3	30 %
5	Онлайн-режим. Труднощі з тайм-менеджментом	2	20 %

3. «На Вашу думку, які виникають труднощі в аспірантів у ході виконання науково-дослідницької роботи за темою дисертації?»»

Всі науково-педагогічні працівники вважають, що здобувачам варто більше уваги в ході виконання науково-дослідницької роботи приділяти питанням методології та науковим надбанням фахівців Західної і Центральної Європи, Північної Америки, опрацьовуючи наукову літературу англійською мовою та мовами країн Євросоюзу, однак мовний бар'єр ставить певні труднощі в цьому аспекті. Також труднощі можуть бути із доступом до іноземних матеріалів, які не мають вільного доступу на таких платформах, як www.jstor.org.

Проблеми з доступом до архівів та дослідницькими поїздками в умовах війни, зокрема відсутність доступу до харківських архівів створює перешкоди до створення репрезентативної джерельної бази. Не всі документи з Харкова дублювалися у центральних архівах України, відсутність можливості працювати з матеріалами з грифом секретно (відсутній допуск).

Результати опитування узагальнено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Труднощі, що виникають в аспірантів у ході виконання науково-дослідницької роботи

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Недостатнє володіння іноземними мовами	10	100 %
2	Відсутність можливості стажування у європейських наукових осередках	10	100 %
3	Проблеми з доступом до архівів та дослідницькими поїздками в умовах війни	10	100 %

Усі викладачі (100 %) відповідають, що потрібно знання іноземної мови, бажано, крім англійської, мати додатково достатній рівень володіння мовою хоча б однієї країни – членкині ЄС, щоб оцінювати досягнення учених з означеної тематики за кордоном, проводити історіографічний аналіз на належному рівні; використовувати можливості наукового стажування з

відвідуванням провідних європейських центрів наукової думки, спілкуватися з науковцями і здійснювати спільні дослідження на території іноземних держав. Робота з оригіналами документів, які часто знаходяться за кордоном, відрядження, що наразі ускладнюються через воєнний стан, не повинні обмежуватися ще й через низький рівень володіння іноземними мовами.

Результати опитувань наведені у таблиці 4.

Таблиця 4 – Компоненти, які потребують змін в освітньо-науковій програмі

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Більш глибоке вивчення іноземної мови (перш за все англійської)	10	100 %
2	Нещодавно ОНП було оновлено і вона виглядає цілком на часі	10	100 %
3	Підвищення обсягу практичної підготовки	10	100 %

Підсумовуючи результати опитування 2024 р. маємо зробити висновки необхідність подальшого вдосконалення освітнього процесу в аспірантурі по ОНП «Історія науки та українознавство» та регулярно проводити опитування аспірантів та науково-педагогічних працівників щодо якості навчання в аспірантурі з метою подальшого удосконалення ОНП.

Для досягнення програмних результатів навчання забезпечити доступ аспірантів до наявних інформаційних ресурсів та розширити діапазон іноземних мов для вивчення аспірантами (за рахунок вибіркового дисциплін). Розглянути питання про запровадження спецкурсу «Soft skills у формуванні сучасного спеціаліста-історика».

Гарант ОНП
«Історія науки та
українознавство»
21.01.2025 р.

д.і.н., професор Олена ТВЕРИТНИКОВА